

Bibliotekarstudentens nettleksikon om litteratur og medier

Av Helge Ridderstrøm (førsteamanuensis ved OsloMet – storbyuniversitetet)

Sist oppdatert 23.02.26

Om leksikonet: https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/om_leksikonet.pdf

Forfatters undersøkelse

En forfatters gransking (research) for å kunne skrive om et emne.

Sakprosaforfattere baserer seg oftest på langvarige, grundige undersøkelser og/eller årelang praksis når de skriver bøker, f.eks. når en svært erfaren psykolog skriver en bok om psykologi. Undersøkelsesarbeidet har altså ofte inngått i forfatterens arbeidshverdag som f.eks. psykolog, lege eller paleontolog.

Amerikaneren Helen Hunt Jackson “published a historical account of government injustice toward the indians (*A Century of Dishonor*, 1881) and an even stronger indictment in a fictional romance, *Ramona* (1884), inspired by her work in a government investigation of the Mission Indians of southern California.” (Ro 1997 s. 123) En annen kvinnelig amerikansk forfatter fra samme periode, Mary Austin, var “deeply rooted in the landscapes of the West. She lived for many years in the desert, gathering material about Indian culture which she used in poems, magazine stories, and studies of Indian songs.” (Ro 1997 s. 123)

Skjønnlitterære forfattere gjennomfører ofte undersøkelser for at deres tekster skal være eller virke virkelighetsnære. Den amerikanske, naturalistiske forfatteren Stephen Crane “widened his subject matter into the most sordid human reality as he had observed it among the destitute masses in the big city. To “get down to the real thing,” he slept in flophouses and stood in breadlines with the unemployed, obsessed with getting down on paper an absolutely honest and unvarnished picture of life.” (Ro 1997 s. 113)

Den amerikanske forfatteren Upton Sinclairs *The Jungle* (1905) oppfattes vanligvis som en tendensroman. Sinclair hadde en journalistisk og dokumentarisk tilnærming til det han skrev om, noe som går fram av denne uttalelsen fra forfatteren: “[I]n October 1904, I set out for Chicago, and for seven weeks lived among the wage slaves of the Beef trust, as we called it in those days ... I sat at night in the homes of the workers, foreign-born and native, and they told me their stories, one after one, and I made notes for everything. In the daytime, I would wander about the yards, and my friends would risk their jobs to show me what I wanted to see. I was not much better dressed than the workers, and found that by the simple device of

carrying a dinner pail I could go anywhere. When I wanted to make careful observations, I would pass again and again through the same room.” (Sinclair gjengitt fra Ro 1997 s. 103)

Den amerikanske forfatteren James A. Michener skrev blant annet romaner som følger en slekt gjennom flere generasjoner. “A typical writing project for Michener may have had a period of gestation and early research lasting as long as seven years, resulting in a basic story outline and a sketch of the characters and settings. This was followed by extensive personal research, using books, professional literature, interviews, libraries, etc. The research was almost always accompanied by lengthy travel and residence in the location of the book. When the research was complete, the writing began. There have been mistaken beliefs about Michener’s creative process. People assume that no single person could possibly accumulate and retain all the information in a given novel, so Michener must have had a staff of highly paid researchers. But the author was blessed with an extraordinary and near-photographic memory, and he had only occasionally used any research help. In fact, for the most part, he didn’t even need to take notes! [...] After the work was complete, experts were then hired to confirm the accuracy of the basic facts and history.” (<https://michenerartmuseum.org/exhibition/james-a-michener-a-living-legacy/>; lesedato 29.08.25)

Det svenske krimforfatterparet Maj Sjöwall og Per Wahlöö (som i 1965-75 ga ut 10 bøker i serien *Roman om en forbrytelse*, med politietterforsker Martin Beck som hovedperson) drev undersøkelsesarbeid for å skrive bøkene. I et intervju i 2007 fortalte Sjöwall: “Men realistisk krever research, og i begynnelsen brukte vi mye tid på dette. Vi kjente noen som jobbet innenfor [politiet] og fikk notater, råd og veiledning fra innsiden.” (*Ark Pocket*, gratismagasin fra bokhandlerkjeden Ark, nr. 2 i 2007 s. 25)

“I en kommentar om Cormac McCarthys mesterverk *Veien* [2006] påpekte Klassekampens Karin Haugen forfatterens spesielle forhold til research og vitenskapelige ideer. Før McCarthy skrev boken, oppholdt han seg så lenge blant partikkelfysikerne ved Santa Fe Institute at han ble innvilget kontor og kalt “besøkende forsker” og “fellow” av de ansatte. Forfatterens styrke ligger imidlertid [...] i at det er ved slutten av arbeidet med disse vitenskapelige ideene at verket begynner. Selv om han i ekstraordinær grad har begitt seg inn i det vitenskapelige, er McCarthy en intenst litterær forfatter, og boken hans en vellykket undersøkelse av en post-apokalyptisk virkelighet, uten at vitenskapens språk har noen plass i romanteksten.” (*Morgenbladet* 5.–11. februar 2010 s. 38)

Den kinesiske forfatteren Yan Liankes roman *The Dream of Ding Village* (på engelsk i 2011) ble sensurert i Kina da den var skrevet i 2006. “I den fiktive landsbyen Ding handler myndighetene med innbyggernes blod. Det er blitt lukrativ storindustri å tappe blod fra fattigfolk og sende det i store rørledninger til velstående land i andre verdensdeler. Ingen kunne være i tvil om at det var den

store blodskandalen i Henan-provinsen på 1990-tallet denne dikteren fra Henan skrev om. Titusener av landsbyboere fra Henan ble hiv-smittet og aids-syke etter at illegale blodbanker tappet og solgte blodet deres. Utstyret var skittent, blodet var infisert og myndighetene forsøkte å dekke over da skandalen ble kjent. - Jeg hørte mange hårreisende og triste historier fra den gamle Henan-legen og aids-aktivisten Gao Yaojie allerede i 1996, og bestemte meg for å fortelle verden hva som skjedde i landsbyene der de fleste var blitt syke. Jeg har vært på reiser i Henan ti ganger de siste åra for å drive research. Jeg reiste anonymt, sammen med en amerikanskfødt kinesisk forsker. Han utga seg for å være professor på Beijing Universitet og jeg var assistenten hans. Folk i landsbyene vet fortsatt ikke hvem vi egentlig er. Den opprinnelige planen var å skrive to bøker, en dokumentarisk versjon og en roman. Førstnevnte er utsatt, og kanskje blir den aldri utgitt.” (*Dagbladet* 31. oktober 2008 s. 43)

Den sudanesiske forfatteren Abdelaziz Baraka Sakin sa i et intervju at han “slipper af med min frygt, når jeg skriver. Og når jeg føler frygt, begynder jeg at skrive. Og jeg laver en masse research til mine romaner. Før jeg skrev *Samahani* [2024], som skildrer slaveriets historie på Zanzibar, læste jeg 32 bøger om dette emne. Derefter brugte jeg det næste år på at glemme alt, hvad jeg havde læst. Så begyndte jeg at skrive. [...] du har brug for en distance mellem fakta og fantasi. Man skal kunne lugte til historien i en roman, men en roman er ikke historieskrivning. Den skal indeholde mangfoldigheder og modsætninger, som for eksempel i oplevelsen af at leve i himmel og helvede på samme tid, som var oplevelsen for afrikanere, der levede under slaveriet.” (<https://baggrund.com/2025/07/16/pistolen-er-blevet-en-form-for-taenkning/>; lesedato 18.12.25)

Tom Egelands spenningsroman *Paktens voktere* (2007) “var ekstremt researchkrevende. Det innbefattet alt fra lesing av kilder og bøker til jakt på de riktige ekspertene et eller annet sted i verden som vet svarene på sære spørsmål jeg måtte ha. I den forbindelse reiste jeg også en god del.” (Egeland intervjuet i *A-magasinet* 29. februar 2008 s. 19) Anne B. Ragdes roman *Jeg skal gjøre deg så lykkelig* (2011) var blant annet basert på “research i gamle dameblader” (*Dagbladet* 23. august 2011 s. 44). Romanen handler om livet i nye boligblokker i Trondheim på 1960-tallet. Frid Ingulstad har sagt dette om sitt undersøkelsesarbeid under skrivingen av sine historiske serieromaner: “Jeg er nøye med research og er så heldig å ha en historiker som konsulent på bøkene mine. Min målsetning er ikke å skrive for dem som ønsker tyngre og mer dypt-pløyende litteratur, men å gi leseglede og å formidle Norges historie.” (*Aftenposten* 3. mai 2007 s. 14)

Geir Stian Ulsteins roman *Piggtrådrosen* (2007) handler om norske fangers opplevelser i to tyske konsentrasjonsleirer under 2. verdenskrig. Romanen er basert både på omfattende manuskripter skrevet av en av dem som overlevde, og intervjuer med overlevende foretatt over mange år.

Jon Michelets romanserie *En sjøens helt* (2012-18) handler om norske krigsseilere. “Så snart første bind i serien kom ut i 2012, ble han kontaktet av krigsseilere og sjøfolk som ville dele sine erindringer. Også denne gangen har han kommet over helt nye historier som ikke er blitt fortalt i bokform før. Fra både Colorado i USA og unnselige kystkommuner i Norge. Forfatterens e-postadresse er å finne bakerst i romanene, der folk oppfordres til å ta kontakt. Og Michelet har reist eller ringt, på kryss og tvers av landet.” (*Morgenbladet* 14.–20. oktober 2016 s. 46)

Den peruanske forfatteren Mario Vargas Llosa stilte som kandidat til det peruanske presidentvervet i 1990. Han var kandidat for de konservative. Ti år senere publiserte han en “dictator novel” (Boxall 2006 s. 902) som i engelsk oversettelse fikk tittelen *The Feast of the Goat* (2000). Før han skrev boka, drev Llosa “painstaking research spent on Dominican streets interviewing real people” (Boxall 2006 s. 902).

“Den britiske spenningsromanforfatteren Frederick Forsyth befant seg i Guinea-Bissau da president João Bernardo Vieira ble drept mandag. *Sjakalen*-forfatteren var i landet for å gjøre research til en ny roman. Han har tidligere innrømmet å ha vært med på å finansiere et statskupp i Ekvatorial-Guinea, noe som inspirerte boken *Krigens hunder* [*The Dogs of War*, 1974; på norsk samme år]” (*Morgenbladet* 6.–12. mars 2009 s. 31).

Om hennes roman *Watermark* (2010) har forfatteren Vanitha Sankaran skrevet: “My search for the story behind papermaking focused primarily on the craft’s spread during the Middle Ages. [...] I love the empiricism of historical research and the creativity of writing. [...] My research for the novel began with a practical experiment trying to recreate paper production from the Middle Ages. For two months, I kept a bucket of molding linens on my balcony, judiciously adding bird droppings, lye made from ashes, and rainwater to help the cloth break down. Each day, I recorded the color, consistency and pH of the mixture. Then, I would inhale the sharp scents, press the slick material between my fingers, and capture every detail in paragraphs of description. I’m not sure where the scientific observation stopped and artistic expression began, but I do know that much of what I learned in this experiment made its way into my novel. In many cases, researching the past made history feel more modern than I ever expected.” (<https://rusoffagency.com/book-info/the-story-behind-the-book-101/>; lesedato 24.03.25)

“Alan Weisman [...] har skrevet suksessboka “The World Without Us”, oversatt til 30 språk og solgt i 2,5 millioner eksemplarer. Weismans bok gjør et forsøk på å beskrive en verden der mennesket er utryddet. Etter å ha reist kloden rundt og snakket med hundrevis av eksperter skildrer han hvordan han tror naturen vil overleve – etter at mennesket er borte. Boka er faktabasert, men nødvendigvis et tankeeksperiment.” (*Dagbladet* 2. juni 2008 s. 3)

“[J]eg har besøkt 73 land, som snekker hamret inn cirka seks millioner spiker [...] fisket 36 større laks og minst 4000 ørret, blitt skutt, alvorlig såret og med blykule i kroppen fraktet hjem fra Paraguay (hasardiøs research), opplevd at slektsgården gikk konkurs med skrik og jammer på grunn av en udugelig far, slåss med bushmastere i Amazonas, seilt som sjømann og nesten forlist i Irskehavet, vært bryggesjauer og som skogsarbeider hogd ned og barket minst et par tusen kubikk slippert, opplevd en nær venn hengt med sin fars nazi-jernkors i hånden, jobbet som filosofilærer ved Nansenskolen med mye hurlumhei, klatret til topps på Kheops-pyramiden (strengt forbudt) og vært gjennom minst seks samboerforhold og ekteskap, båret minst 190 tonn med stein til egen hage, opplevd angstfylte familiekrangler, oppdaget gjemte mayaruiner i Guatemala, sittet to ganger i fengsel, en gang tyrkisk (hasardiøs research), deltatt i mer enn åtti politiske demonstrasjoner hvorav mange resulterte i glattcelle og arr på kroppen etter voldelig politifremferd” (Gert Nygårdshaug i *Dagbladet* 20. august 2010 s. 48).

Den islandske forfatteren Stefán Mánis roman *Svartur á leik* (2004) “er en mursten af en roman om Reykjaviks kriminelle miljø, handel med narkotika og organisert kriminalitet. Den vakte opsigt i Island, da den udkom i efteråret 2004, ikke mindst pga. forfatterens arbejdsmetode. I mange måneder færdedes han blandt de kriminelle, interviewede forbrydere, stofmisbrugere, politifolk og andre, der kender miljøet. I 70’erne og 80’erne ville man have sagt, at han arbejdede som [tyskeren Günter] Walraff, dvs. gik under jorden for at komme ind i et miljø, som forfattere og journalister typisk ikke kender indefra.” (Jón Y. Jóhannsson i magasinet *Nordisk Litteratur* 2005 s. 99)

“Tore Renberg måtte granske fengselsmiljøet grundig i forbindelse med sin romanserie om “Hillevågsjungen”. Han fant mange historier lik Jan Oselands kamp for å takle livet utenfor murene. [...] En gjenganger i hans undersøkelser fra fengslene er at mange innsatte sier at de takler livet bak murene, men at det er vanskelig å leve livet utenfor. Dette er også kjernen i Jan Oselands historie om veien fra livet som fengselsfugl til et liv utenfor murene på Åna fengsel. - Historien om Jan har klare likheter med hovedpersonen i mine bøker, Rudi. De er begge veldig “på”, har ADHD, og lever begge et svært intenst liv, sier Renberg. [...] Jeg har vært på oppdrag i fengsler i flere deler av landet. Og for en pyntelig middelklasse-gutt fra Stavanger, har det vært et bevegende møte. Det åpner opp perspektiver og jeg har fått høre mange historier som er langt fra det jeg opplever i mitt eget liv, sier han.” (<https://www.nrk.no/rogaland/gjenkjenner-jan-oseland-i-romanene-1.11699554>; lesedato 24.03.25)

“Det begynte som en beskjeden undersøkelse for å kartlegge udiagnostisert høyt blodtrykk, og har blitt en av verdens største befolkningsundersøkelser, som brukes til å kartlegge for eksempel folkehelse og genetiske sykdommer. [...] Den første HUNT-undersøkelsen i 1984 målte blodtrykk, vekt og høyde og sendte ut ett spørreskjema. Siden har undersøkelsen stadig blitt utvidet, og samler inn både mer

biologisk materiale og svar på mange detaljerte spørreskjema [...] 250 000 trøndere har deltatt, og mange har vært med gjennom alle undersøkelsene. [...] Da forfatter Ingrid Storholmen fikk et tiårig arbeidsstipend, ville hun bruke hele tiåret på ett stort prosjekt, og hun brukte bare noen dager på å bestemme seg for temaet: Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, HUNT. [...] Nå foreligger den første av to romaner [*Bloddråpetrall*, 2024] basert på HUNT. I en dal, ganske lik forfatterens hjemsted Verdal, møter vi hun som får brystkreftdiagnose, han med demens, hun med diabetes. - Jeg har hatt en arbeidssetning hele tiden: Bak tallene er det fortellinger. HUNT består av diagrammer og statistikk. Som forfatter kan jeg prøve å nappe én person ut av den statistikken og la det bli et menneske som går igjennom akkurat det som måles. Det handler om å synliggjøre enkeltindividet i tallmaterialet. [...] - Jeg bruker fakta som trampoline: - Jeg har lest fakta, og så dikter jeg om det. [...] HUNT er med hele veien, som utdrag fra spørreskjemaene, statistikk og grafer, og utdrag fra faktiske brev som er sendt inn til undersøkelsen, men med fiktive avsendere, for heller ikke Storholmen vet hvem avsenderne er. [...] Hos HUNTs hovedsete i Forskningsveien 2 i Levanger, var Marit Næss rimelig spent da hun åpnet boken for første gang. Næss er daglig leder ved HUNT forskningssenter og biobank. Det er ikke ofte et forskningsprosjekt blir skjønnlitteratur med så sterk referanse at de til og med refereres til på omslaget. [...] Næss forteller at Storholmen har hatt tett kontakt med tidligere HUNT-ledere og vært opptatt av at alle faktaene skal være riktige. - Vi er veldig opptatt av at HUNT ikke skal brukes på en måte som gir negative konsekvenser, slik at folk trekker samtykket, det er det vi har i pannebrasken. Det tror vi på ingen måte at denne boken bidrar til. Her får du det veldig sårt og nært at sykdom rammer noen, du blir dratt med inn i hvordan det faktisk oppleves å være menneskene bak tallene.” (*Forskerforum* nr. 3 i 2025 s. 30-31)

Romanen *The Death and Life of August Sweeney* (2025) av amerikaneren Samuel Ashworth har i en anmeldelse blitt kalt et “product of the author’s years of research into clinical pathology and fine dining alike, including weeks observing autopsies and a stint as a prep cook in a Michelin-starred kitchen, *The Death and Life of August Sweeney* offers a window into the human body and an unprecedentedly accurate depiction of the restaurant industry.” (<https://www.busboysandpoets.com/events/th-evt-46688950/>; lesedato 29.08.25)

“En venn av meg, en forfatter som behersker kunsten å pakke inn følelser i setninger – la oss kalle ham en ordkunstner – skriver en beskjeden bok på knappe 100 sider hvert sjuende år. Produksjonen hans tilsvarer to boklinjer om dagen. Da jeg påpeker det magre resultatet, svarer han: “Det er så mye morsommere å drive med research enn å skrive!” Så han sitter og surfer i timevis på nettet eller fordyper seg i dype bøker – i håp om å støte på en fantastisk, glemt historie.” (Dobelli 2016 s. 272)

Mange nettsider kommer med anbefalinger for å komme i gang med litteraturskriving. Et eksempel, med anonym avsender: “Whether you’re writing what you know or pursuing a fresh passion, research is a critical tool for developing the world of your novel. What you learn during research will allow you to immerse your reader fully in your setting. It will guide you in developing your characters and plot. [...] The preliminary stage of research is generally exploratory and involves reading anything that interests you. As you go deeper, you’ll find your research becoming more focused. You’ll begin asking questions about particular locations, histories, or scenarios that involve your subject matter. At this point, your interests will not only guide your choice of materials, they will also help you begin structuring your novel. [...] Talking to people about their passions can offer perspectives that you won’t find in books, and it can transmit an enthusiasm and authenticity that will come through in your writing. Meeting people in person may also inspire ideas for your characters. [...] Visit a location you’ve never been to before – either an actual place from a setting you’ve chosen or simply a place near you that you find interesting. When you first arrive at the location, don’t record or photograph or write anything down, just spend some time absorbing it through your senses. Pay attention to the things that strike you most. Go home later and write a description of the place.” (<https://www.masterclass.com/articles/how-to-research-a-novel>; lesedato 24.06.25)

Den kanadiske forfatteren Christopher Canniff har skrevet om research: “Direct experience is life experience. You have gone places and done things in your life, and this is researching your topic through direct experience. If you have direct experience, how do you begin transcribing those experiences and making them interesting, coherent, and structured enough for a novel? Indirect experience can be studying life during a specific time in history where direct experience is not possible. [...] Look for unconventional books, rare books that can help you put a unique spin on the world you are attempting to create. [...] In the course of writing *Intervals of Hope* [2021], I wanted to get some details right. So, I contacted a man named George Sharp who lived in London, England between the wars. I was able to read his story online, and ask him questions about his life at that time. Unlike the novel’s main character, George was a police officer. But he provided a lot of good input, clarifications, and details, and he seemed interested in sharing his memories and experience. A key element of the novel is the father-son relationship. But originally, the father was not fully formed. He was a stale character, lacking any substance that would make for conflict between him and his son. But then, I read about a man named Gordon Schottlander in a local newspaper. Gordon was a veteran of WWII who lived in London, England between the wars, and his father was a soldier in WWI. This paralleled the novel’s main character. So, I reached out to Gordon and he graciously agreed to be interviewed for the book. [...] a lot of his story comes through in the book. Gordon sharing his experiences with me enriched the novel in countless ways: his wartime experiences, living in London in the 1930s, and Gordon’s relationship with his father. This is part of what provides the

book with authenticity and makes it unique. [...] I travelled to London England many times and went around the city as the main character would have, visiting most of the places he frequented in the book. I took notes as I walked around, carefully documenting my surroundings and how these may have been perceived by the characters in the novel.” (Canniff i <https://syww.org/blog/how-to-do-research-for-a-novel/>; lesedato 17.01.26)

“As part of his interview series Writers on Research, Joe Bedford spoke to author Sharon Duggal on the research process behind her novel *Should We Fall Behind* [2020] [...] I’d like to start by asking how you approached researching homelessness, one of the core themes of *Should We Fall Behind*. It is of course a sensitive subject as well as a prescient one, and I wondered what challenges you encountered when looking into it, both as a researcher and then as a writer, translating what you learnt to the page. [...] [Duggal:] I’ve spent some time working as a volunteer in a cold-weather shelter for rough sleepers and in other settings working alongside people who’ve experienced varying forms of homelessness. Additionally, my time as a writer in residence in a mental health recovery centre led me towards writing about the precariousness of life – about how any of us could find our lives spiralling out of control as a result of some unexpected but devastating incident. [...] In terms of developing characters, research was crucial around getting exterior detail right – landscape, dialogue, cultural references, local knowledge, historical context – as often this is the stuff that lets writers down and leads to characters becoming unbelievable. The other stuff to do with character development – physical descriptors, tone, voice, flaws, strengths etc, is part of the more creative process rather than the research process given that the work is fiction.” (<https://sharonduggal.com/writers-on-research-interview-with-joe-bedford/>; lesedato 02.02.26)

“As part of my interview series Writers on Research, I spoke to author Jonathan Taylor on the research process behind his novel *Melissa* (Salt, 2015). [...] [Taylor:] I think the main ethical concerns I had with *Melissa* were to do with the portrayal of illness. I wanted to make sure I got the portrayal of Melissa’s Leukaemia right. Personally, I think it’s a responsibility of modern novelists to do justice to illness, to write about it in a sensitive and informed way. You’re talking about something that has serious, sometimes traumatic, real-world effects, so you owe it to the reader – who, after all, may be affected (for example) directly by cancer – to write about it in a direct and ‘truthful’ way. Gone are the days when, in Victorian novels, characters suffer from a mysterious undiagnosed illness for a few weeks at key moments in the narrative. In contemporary novels, authors should (I think) use the proper terminology, and understand treatments, aetiologies, pathologies, and so on. That’s how to be sensitive as an author – to research and understand fully the medical context you’re working in.” (<https://joebedford.co.uk/jonathan-taylor/>; lesedato 02.02.26)

“Jorunn Johansen er en kjent og kjær serieromanforfatter. Hun debuterte med serien *Fossefall* i 2009. Serien ble på 55 bøker. Jorunn har siden skrevet seriene *Soloppgang* (100 bøker), *Over skyene* (7 bøker) og *Mellom himmel og jord* (12 bøker). [...] - Det kreves mye research for å skrive en historisk serieroman. Hvordan går du frem for å finne informasjon om livet på den tiden? - Det historiske finner jeg i bøker og på nettet. Samtidig har jeg en del historier fra oldemor.” (<https://www.serieromanbloggen.no/forfatterintervjuer/bli-kjent-med-jorunn-johansen-72eak>; lesedato 14.01.26) “Øystein Antonsen (f. 1974) bor i barndoms-hjemmet i Flosta på Sørlandet. [...] Øystein debuterte som forfatter med *Rederiet* i 2016. *Hotell Arendal* er hans andre romanserie. [...] skal jeg trekke frem ting som setter fart på inspirasjonen, må det være det å drive research og lese mye historie. Det må være troverdig, og det er slik jeg skrider til verket når en ny historie blir til. [...] - Det kreves mye research for å skrive en historisk serieroman. Hvordan går du frem for å finne informasjon om livet på den tiden? - Jeg var veldig heldig denne gangen og fant frem til Hans Christian Michaelsen og familien hans. Det var hans farfar som drev virkelighetens Grand Hotell, som har vært inspirasjonen for Hotell Arendal. Han vokste opp på hotellet og tok imot meg med åpne armer, og svarte på alle mulige spørsmål. Jeg fikk se gamle bilder, regnskapsbøker og fikk mange gode historier. Ellers er lokale historielag og deres utgivelser gull verdt, det samme er aviser fra tiden jeg skriver fra.” (<https://www.serieromanbloggen.no/forfatter-intervjuer/bli-kjent-med-ystein-antonsen-sj2r7>; lesedato 14.01.26)

“Med *Tjenestejenta på Losby Gods* åpner Kristin S. Ålovsrud dørene til en ny historisk romanserie fylt med kjærlighet, hemmeligheter og sterke kvinneskjebner. I dette intervjuet forteller hun om inspirasjonen bak historien [...] *Tjenestejenta på Losby Gods* handler om Sofie, som kommer til Losby som tjenestejente i 1904. Her får hun nye venner, men opplever også både svik og kjærlighet. Sofie bærer på en hemmelighet og forsøker derfor etter beste evne å skjule bakgrunnen sin. [...] Selv om historien min er oppdiktet, skal den føles som om den kunne ha skjedd. For å få til det må jeg gjøre mye research. Det er tidkrevende, men også veldig moro, for jeg lærer hele tiden noe nytt. Informasjonen finner jeg i bøker og på internett, men jeg liker også å snakke med folk, og har derfor hyppig kontakt med historiske foreninger og museer.” (<https://bladkompaniet.no/side/intervju-kristin-aalovsrud>; lesedato 14.01.26)

“Stine Langtangen er født i Oslo i 1977, men oppvokst i en bygd mellom sølvbyen Kongsberg og elvebyen Drammen. [...] *Elvestaden* utspiller seg på 1800-tallet i Drammen og er krydret med datidens virkelighet og hendelser, men handler først og fremst om mennesker, om relasjonene mellom dem og livene deres. [...] da jeg fant et gammelt kjærlighetsbrev, kom selve historien til meg. [...] Jeg abonnerer på ulike tidsskrifter, søker mye på nett og besøker museum og utstillinger.” (<https://www.serieromanbloggen.no/arkiv/bli-kjent-med-stine-langtangen>; lesedato 14.01.26) Marianne Hoff Engesland har skrevet den historiske romanserien *Før demring* og har i et intervju sagt at hun bruker “internett, altså. Det er en drøm og

helt fantastisk hvor mye som er tilgjengeliggjort og digitalisert. Jeg søker på alt fra instruksjonsvideoer om hvordan sy et hvalbenskorsett eller sette opp håret à la 1789, til snurrig lokalhistorie og nasjonalbibliotekets samlinger.” (<https://www.serieromanbloggen.no/forfatterintervjuer/bli-kjent-med-marianne-hoff-engesland-a5bph>; lesedato 14.01.26)

Tone Lilleenget By sin romanserie *Trønderrosen* “starter handlingen i året 1767 i Trondhjem, som byen het den gang. Vi følger Marie og søsteren Oline, som ikke har sett hverandre siden Oline flyttet til byen. [...] Trondheim har dessverre vært rammet av mange branner siden den gang, men det eksisterer fortsatt bygninger fra 1700-tallet som man kan inspireres av. Noen står der de opprinnelig ble satt opp, mens andre er flyttet opp til folkemuseet på Sverresborg og gjenreist der. Noen eksempler er vertshuset Tavern, Tukthuset, nattmannshuset, Hans Nissen-gården og Bakke gård. [...] Handlingen i *Trønderrosen* er oppdiktet, og jeg har tatt meg noen kunstneriske friheter underveis. Men jeg forsøker å skape en korrekt historisk ramme rundt handlingen, og jeg skriver også inn noen historiske personer underveis. Det blir mye “googling”, og jeg har brukt biblioteket flittig de siste årene. Jeg har også etter hvert fått en fin samling av gamle, brukte bøker her hjemme, om alt fra gater og veiter i Trondheim, til politimesterembetet, bryllupstradisjoner og Adresseavisens historie. Ved et par anledninger har jeg kontaktet personer som jeg vet har kunnskap om ulike emner, og spurt dem om hjelp.” (<https://www.serieromanbloggen.no/arkiv/mt-tone-lilleenget-by-forfatteren-av-trnderrosen>; lesedato 14.01.26)

Også oversettere driver undersøkelsesarbeid for å skape gode tekster. Da Andreas E. Østby skulle oversette svensk-tunisieren Jonas Hassen Khemiris *Ett öga rött* (2004) – en roman med mye slang og innvandrer-svensk – gjorde Østbye research i innvandrermiljøer i Oslo for å finne passende ord å oversette med.

Se også <https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/wallraffing.pdf>

Litteraturliste (for hele leksikonet): <https://www.litteraturogmedieleksikon.no/gallery/litteraturliste.pdf>

Alle artiklene i leksikonet er tilgjengelig på <https://www.litteraturogmedieleksikon.no>